

POWIAT KIELECKI

**Raport za lata 2017-2018
z wykonania
„Programu ochrony środowiska
dla Powiatu Kieleckiego na lata 2016-
2020 z perspektywą do roku 2025”.**

Kielce, kwiecień 2019 r.

Wprowadzenie

Uchwałą NR XXII/82/2016 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 29 grudnia 2016 roku przyjęto do realizacji „Program ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.), zarząd powiatu przedkłada radzie powiatu raport z wykonania powiatowego programu ochrony środowiska, obejmujący okres dwóch lat. Niniejszy raport obejmuje okres od 1 stycznia 2017 roku do grudnia 2018 roku oraz aktualne dane na dzień opracowania. Poprzedni raport z wykonania „Programu ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego – aktualizacja na lata 2012-2015 w perspektywie do roku 2019”, obejmował lata 2013-2014 oraz bieżące informacje z roku 2015 i został przyjęty uchwałą Nr VIII/44/2015 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 7 września 2015 roku.

Ustawa Prawo ochrony środowiska, nie określa formy i struktury raportu z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska. Założono więc, że jego przedmiotem będzie ogólna ocena oraz przedstawienie etapu realizacji poszczególnych zadań określonych w rozdziale 6 Programu – „Monitoring programu”. Jako komórkę monitorującą proces wdrażania i realizacji Programu wskazano Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska.

Zgodnie z Programem, do zadań Powiatu Kieleckiego objętych monitoringiem należą:

1. OCHRONA POWIETRZA I KLIMATU

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1.	Termomodernizacja powiatowych obiektów użyteczności publicznej	1 302 086,66	84 000	3 000 000	302 000		Budżet powiatu, środki zewnętrzne UE, WFOŚiGW
2	Rozwój systemu dróg w kierunku ograniczenia jego uciążliwości dla ludzi i środowiska	11 431 000	4 356 418	2 000 000	2 000 000	2 000 000	Budżet powiatu, budżet gmin i miast, budżet państwa
3	Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	Budżet powiatu, środki zewnętrzne UE, WFOŚiGW
4	Promocja i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w jednostkach podległych starostwu	100 000		100 000		100 000	Budżet powiatu, środki zewnętrzne UE, WFOŚiGW
RAZEM OCHRONA POWIETRZA I KLIMATU		26 800 504,66					

2. OCHRONA PRZED HAŁASEM

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Realizacja zadań przewidzianych dla poprawy infrastruktury drogowej oraz organizacji ruchu w celu obniżenia emisji hałasu komunikacyjnego	-	-	-	-	Koszty zostały ujęte w rozdziale dotyczącym ochrony powietrza	budżet Powiatu, środki WFOŚiGW, RPO WŚ, POLiŚ, PROW

2	Wprowadzanie pasów zieleni przy drogach, zieleni niskiej i wysokiej do wnętrz osiedlowych, instalowanie ekranów akustycznych przy trasach o największym natężeniu ruchu	-	-	-	-	Koszty zostały ujęte w rozdziale dotyczącym ochrony powietrza	budżet Powiatu, środki WFOŚiGW, RPO WŚ, POIiŚ, PROW	
3	Działania modernizacyjne, m.in. stosowanie dźwiękochłonnych elewacji budynków, stosowanie stolarki okiennej na okna o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej właściwej ($R_w > 30dB$) w budynkach narażonych na ponadnormatywny hałas i nowobudowanych obiektach	-	-	-	-	Koszty zostały ujęte w rozdziale dotyczącym ochrony powietrza	budżet Powiatu, środki WFOŚiGW, RPO WŚ, POIiŚ, PROW	
RAZEM OCHRONA PRZED HAŁASEM		-						

3. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	
		2016	2017	2018	2019	2020		
1	Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	-	-	-	-	koszty administracyjne	budżet Powiatu	
RAZEM OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM		0						

4. GOSPODAROWANIE WODAMI

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	
		2016	2017	2018	2019	2020		
1	Doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania przed zjawiskami hydrologicznymi oraz meteorologicznymi	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	budżet Powiatu	
RAZEM GOSPODAROWANIE WODAMI		25 000						

5. GOSPODARKA WODNO ŚCIEKOWA

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	
		2016	2017	2018	2019	2020		
1	Sukcesywna modernizacja i budowa systemów kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi*	-	-	-	-	-	Budżet powiatu, WFOŚiGW, RPO WŚ, POIiŚ, PROW	
2	Wymiana kanalizacji sanitarnej w obiektach powiatowych i jednostkach podległych			40 000			Budżet powiatu, WFOŚiGW, RPO WŚ, POIiŚ, PROW	
RAZEM WŁASNE		40 000						

*zadania dot. kanalizacji deszczowe, które realizowane są wraz z przebudowywanymi odcinkami dróg, chodników i parkingów

6. GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	-	-	-	-	Koszty administracyjne	budżet Powiatu, budżet Państwa

7. OCHRONA GLEB

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenia wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska	8 000	15 000	15 000	15 000	15 000	budżet Powiatu
RAZEM OCHRONA GLEB		68 000					

8. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Nasadzanie drzew i krzewów miododajnych na terenie powiatu kieleckiego	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000	budżet Powiatu
2	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	budżet Powiatu
RAZEM OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU		490 000					

9. OCHRONA LASÓW

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia			100 000	100 000	100 000	Budżet Powiatu
2	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach prywatnych	-	-	-	-	koszty administracyjne	Budżet Nadleśnictwa
RAZEM OCHRONA LASÓW		300 000					

10. POWAŻNIE AWARIE

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Doposażenie Jednostek Ochronniczych Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt	-	-	-	-	według potrzeb	budżet Powiatu, budżet Państwa, środki WFOŚiGW, RPO WŚ, POIiŚ, PROW
RAZEM POWAŻNE AWARIE		0					

11. EDUKACJA EKOLOGICZNA

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Realizacja programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi dla siebie” o zróżnicowanej tematyce	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	budżet Powiatu, budżet Państwa, środki WFOŚiGW, RPO WŚ, POLiŚ, PROW
RAZEM EDUKACJA EKOLOGICZNA		150 000					

12. GOSPODARKA ODPADAMI

lp.	Zadanie	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów powiatowych i jednostek podległych	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	budżet Powiatu, środki WFOŚiGW, RPO WŚ, POLiŚ, PROW, środki z Budżetu Państwa przyznawane przez Ministerstwo Rozwoju w ramach konkursu „Konkurs Azbest”
RAZEM GOSPODARKA ODPADAMI		125 000					

W rozdziale 6 *Monitoring programu*, określono także wskaźniki realizacji, dla których wartością wyjściową był wówczas 2015 rok – tabela poniżej.

13. Wskaźniki realizacji programu ochrony środowiska

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wyjściowa Rok bazowy 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
<i>Ochrona przyrody i krajobrazu</i>				
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	209 558	Utrzymanie i zachowanie stanu istniejącego – obejmowanie ochroną ważnych obiektów w postaci np. pomników przyrody, użytków ekologicznych)
2.	Obszary NATURA 2000	szt.	19	
3.	Park Narodowy	szt.	1	
4.	Parki Krajobrazowe	szt.	7	
5.	Rezerваты	szt.	29	
6.	Obszary chronionego krajobrazu	szt.	14	
7.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	szt.	5	
8.	Użytki ekologiczne	szt.	16	
9.	Pomniki przyrody	szt.	109	
<i>Lasy</i>				
10.	Lesistość powiatu	%	34,4	Wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
<i>Gospodarowanie wodami</i>				
11.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Stan dobry	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału – cele środowiskowe wg planów zagospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej
12.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Stan zły	
<i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>				

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wyjściowa Rok bazowy 2015	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
13.	Zwodociągowanie powiatu	%	84	97
14.	Skanalizowanie powiatu i poszczególnych gmin	%	37	45
15.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	1375	1 672
16.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	31	32
Ochrona powietrza atmosferycznego				
17.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnej zawieszonego PM10 wynoszącej 50	Liczba przekroczeń (doba)	49	0
18.	Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej w której leży powiat dla			
	Dopuszczalnego poziomu pyłu PM10	klasa	C	A
	Docelowego poziomu benzo(a)pirenu	klasa	C	A
	Poziomu celu długoterminowego ozonu	klasa	D2	D1
19.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	173	171
20.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	1 475 857	1 184 395
Ochrona przed hałasem				
21.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	DK7 i DK74 (biorąc pod uwagę najwyższe przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na największej powierzchni). Przekroczenia wartości dopuszczalnych, w pobliżu analizowanych dróg wojewódzkich (764, 762)	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
Promieniowanie elektromagnetyczne				
22.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	brak	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami
Poważne awarie				
23.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku	szt.	0	Nie występowanie poważnych awarii i miejscowych zagrożeń
Gospodarka odpadami				
24.	Liczba gmin które osiągnęły poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	szt.	19	19
25.	Liczba gmin które osiągnęły poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	szt.	19	18
26.	Liczba akcji dotyczących edukacji ekologicznej przeprowadzonych w danym roku przez dane jednostki samorządowe	szt.	24	średnio 2 akcje w roku na jedną gminę

Źródło: Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla powiatu kieleckiego za lata 2013-2014, GUS, dane z gmin powiatu, WIOŚ w Kielcach

Ad. 1 OCHRONA POWIETRZA I KLIMATU

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach corocznie dokonuje oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, w którym wyodrębniono dwie strefy: miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską stanowiącą terytorium województwa poza miastem Kielce, w skład której wchodzi teren powiatu kieleckiego.

Podstawą oceny jakości powietrza dla strefy świętokrzyskiej za rok 2017 były wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń wykonywanych na 7 stałych stacjach monitoringu powietrza (na terenie powiatu kieleckiego w Nowinach, ul. Parkowa), w zakresie: ozonu, benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10, zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu oraz dla pyłu PM2,5.

W wyniku oceny jakości powietrza dokonanej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi, strefa świętokrzyska uzyskała klasę C (stężenia zanieczyszczeń przekroczyły poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe). W strefie świętokrzyskiej przekroczona została dopuszczalna częstość stężeń 24-godz. pyłu PM10, poziom docelowego benzo(a)pirenu oraz poziom docelowego ozonu. Ze względu na niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefa ta otrzymała klasę D2. W wyniku klasyfikacji dokonanej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, strefę świętokrzyską zaliczono do klasy A pod kątem SO2 oraz NOx. Poziom docelowy O3 został dotrzymany, a cel długoterminowy przekroczony, więc strefie przypisano klasy A i D2.

Analizując wyniki badań jakości powietrza na przestrzeni ostatnich kilku lat należy zauważyć, że ulega on poprawie, jednak istnieje dalsza potrzeba kontynuacji naprawczych działań ograniczających poziomy pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu oraz stężenia ozonu. Zanotowano redukcję emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wprowadzanych do powietrza z zakładów przemysłowych, w związku z m.in. udoskonalaniem procesów spalania paliw, modernizacją instalacji, instalowaniem wysokosprawnych urządzeń redukujących zanieczyszczenia. Nadal jednak duży wpływ na stan czystości powietrza ma emisja niska, pochodząca z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych, w których często spala się różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne. Do zanieczyszczenia powietrza przyczynia się również emisja nieorganizowana z kopalni oraz środków transportu.

Powiat od lat podejmuje inwestycje związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza, które są w większości finansowane ze środków własnych. W okresie sprawozdawczym zrealizowano lub są w trakcie realizacji następujące zadania:

1.1. Termomodernizacja powiatowych obiektów użyteczności publicznej

1. Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku – w latach 2013-2017 wykonana została inwestycja pn. *Termomodernizacja, rozbudowa i nadbudowa w granicy z działką nr ewid. 1010/1 oraz przebudowa budynku gospodarczo - magazynowego ze zmianą przeznaczenia całego obiektu na funkcję dydaktyczno-administracyjną na działkach nr ewid. 1011/6; 1011/10; 1011/11 znajdującego się przy ulicy Furmańskiej 1a w Chmielniku*. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 721 106,00 zł, w tym koszty związane z termomodernizacją to 370 105,89 zł. Inwestycja sfinansowana została z budżetu powiatu.

2. Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku – rozpoczął w 2017 roku inwestycję pn. *Przebudowa wraz ze zmianą dachu nad częścią pawilonu mieszkalnego z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych DPS w Zgórsku (2017-2018)*. Inwestycja, której koszt wyniósł 2 116 212,00 zł, zrealizowana została z budżetu powiatu.
3. Powiatowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Chęcinach – w roku 2018 (II półrocze) wykonano „*Termomodernizację dachu wraz z instalacją piorunochronową Filii Nr 1 w Bodzentynie*”. Koszt zadania to 69 800,00 zł i pokryty został z budżetu powiatu.
4. Szpital Powiatowy w Chmielniku – ubiega się o pozyskanie środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa - Efektywna i zielona energia, Działanie - Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowy dla projektu pn. *Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Szpitala Powiatowego w Chmielniku*. Inwestycja obejmuje takie zadania jak: termomodernizacja obiektów, wymiana/modernizacja instalacji c.o. z wykorzystaniem systemów odnawialnych źródeł energii (pompa ciepła, ogniwa fotowoltaiczne) oraz wymiana oświetlenia na energooszczędne. Planowana wartość inwestycji to 5 028 985,41 zł.

Wszystkie Gminy z terenu powiatu podejmują bardzo dużo działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej lub Programu ograniczenia niskiej emisji, korzystając w znacznej mierze ze środków zewnętrznych. Należą do nich m.in.: termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, modernizacja nawierzchni dróg, dotacje do wymiany ogrzewania z węglowego na przyjazne środowisku, wykorzystanie OZE (montaż pomp ciepła, kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych), wymiana źródeł światła na energooszczędne, nasadzanie przy drogach pasów roślinności niskiej i wysokiej, budowa ścieżek rowerowych, prowadzenie edukacji mieszkańców. Poniżej kilka przykładów podejmowanych działań w wybranych Gminach:

1. Bodzentyn - realizuje projekt pn. „*Głęboka termomodernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Bodzentyn*”, w ramach programu RPOWŚ na lata 2014–2020. Inwestycjom termomodernizacyjnym poddano 7 budynków użyteczności publicznej (Ośrodek Zdrowia we Wzdole Kolonii, Bodzentynie i Świętej Katarzynie, Szkoła Podstawowa we Wzdole Rządowym i Psarach, budynek UMiG Bodzentyn, budynek Gminny w Bodzentynie). Zakres prac obejmował docieplenie ścian, stropów lub dachów, wymianę stolarki zewnętrznej, wymianę źródeł ciepła, budowę instalacji c.w.u. z powietrzną pompą, budowę instalacji ogniw fotowoltaicznych itd. Na terenie gminy powstało także ok. 109 instalacji fotowoltaicznych o mocy od 2 do 12 kW.
2. Chęciny – wymiana ogrzewania na gazowe w budynku urzędu gminy i Szkoły Podstawowej w Tokarni, przeprowadzone prace termomodernizacyjne w Szkole Podstawowej w Starochęcinach, Polichnie, Radkowicach, Korzecku, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne LED – 1466 sztuk, dofinansowanie do wymiany pieców itp.,

3. Chmielnik – termomodernizacja budynku Samorządowego Przedszkola w Chmielniku (wraz z montażem paneli fotowoltaicznych), Gimnazjum w Chmielniku im. gen Tańskiego wraz z salą gimnastyczną, zapleczem i łącznikiem (w tym montaż instalacji fotowoltaicznej), Świetlice Wiejskiej w Sędziejowicach, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielniku, publiczne pokazy palenia w piecach porównujące palenie tzw. „od góry” i „od dołu”, .
4. Daleszyce - termomodernizacja 9 obiektów użyteczności publicznej z programu *„Zmniejszenie zaopatrzenia na energię poprzez termomodernizację, modernizację urządzeń energetycznych budynków użyteczności publicznej”*,
5. Łągów – realizacja projektu *„Montaż instalacji Odnawialnych Źródeł Energii w ramach projektów parasolowych na terenie gminy Łągów”* - do końca 2019 roku, zostaną zainstalowane 123 sztuki instalacji fotowoltaicznych oraz 66 sztuk kolektorów słonecznych. Gmina uczestniczy także w realizacji opracowania dokumentacji technicznej dla projektu *„Świętokrzyska ścieżka rowerowa – odcinek Nowa Słupia-Szydłów: rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 756 od km 20+400 do km 52+650”*. Na terenie Gminy zostanie wybudowane ok. 15 km ścieżki rowerowej (ciąg pieszo-jezdny). W 2018-2019 r., wymieniono ponadto 141 sztuk oświetlenia na LED w miejscowościach: Płucki, Nowa Zbelutka, Wola Łągowska i Łągów.
6. Miedziana Góra – termomodernizacja (ocieplanie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwi), częściowa przebudowa i wymiana źródeł ciepła, montaż pomp ciepła, kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej: Ośrodek Zdrowia w Miedzianej Górze, Szkoła Podstawowa w Porzeczcu, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Ćmińsku i Kostomłotach Drugich, wymiana oświetlenia na LED – 1290 sztuk,
7. Masłów - zakończył projekt *„Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Masłów”*, realizuje program *„Termomodernizacja z OZE w budynkach użyteczności publicznej na terenie Gminy Masłów w systemie zaprojektuj i wybuduj”* – dofinansowanie z programu RPOWŚ na lata 2014–2020, oraz *„Termomodernizacja Hali Sportowej w Mąchocicach-Scholasterii i Szkoły Podstawowej w Brzezinach”* - z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W lutym 2018 r., Gmina podjęła także uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji ze celowej ze środków budżetu Gminy Masłów na wymianę źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy. Dofinansowaniu w wysokości do 5 000,00 zł, z której skorzystało 46 przedsięwzięć, podlega wymiana źródła ciepła w budynkach mieszkalnych.
8. Morawica - w 2016 r. podjęła uchwałę w sprawie przyznawania dotacji mieszkańcom gminy na wymianę starego ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe lub olejowe w wysokości 3 000,00 zł. Z dotacji w latach 2016 -2018 skorzystało 193 właścicieli nieruchomości. Gmina w ramach RPOWŚ dla działania 3.1. *„Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – projekty parasolowe”*, planuje zainstalować

- 343 sztuk instalacji OZE – ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych w budynkach mieszkalnych mieszkańców. Przeprowadziła także termomodernizację Szkoły Podstawowej w Brzezinach oraz wymianę oświetlenia na LED – 1927 sztuk lamp,
9. Nowa Słupia – termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Rudkach, Nowej Słupii (były budynek posterunku policji + wymiana ogrzewania węglowego na pellet), wymiana oświetlenia na LED,
 10. Piekoszów – termomodernizacja trzech budynków użyteczności publicznej (wymiana pieców węglowych na opalane pelletem) wraz z zamontowaniem paneli fotowoltaicznych, wymiana 2139 opraw oświetlenia ulicznego na oprawy LED,
 11. Sitkówka-Nowiny – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, termomodernizacja placówek oświatowych w Bolechowicach i Kowali, wymiana oświetlenia ulicznego,
 12. Strawczyn – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, wymiana oświetlenia ulicznego, budowa i rozbudowa ścieżek rowerowych,
 13. Zagnańsk – termomodernizacja szkół w Kajetanowie i Samsonowie oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku.

Wszystkie Gminy będą kontynuowały zadania związane z ograniczeniem niskiej emisji, ale jest to proces długotrwały, kosztowny i wymagający dużego zaangażowania.

1.2. Rozwój systemu dróg w kierunku ograniczenia jego uciążliwości dla ludzi i środowiska.

Z danych uzyskanych od Powiatowego Zarządu Dróg w Kielcach wynika, że:

- w roku 2017, w ramach prac związanych z przebudową i modernizacją dróg na terenie powiatu wykonano m.in.:

1. przebudowę dróg na długości 40,35 km,
2. utwardzenie poboczy na długości 9,3 km,
3. czyszczenie dróg na odcinku 8,3 km.

Całkowity koszt realizacji zadania w roku 2017 wyniósł 15 205 804,34 zł, w tym: środki własne - 5 864 519,00 zł, pozyskane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 – 1 303 834,00 zł, a z budżetu Gmin i Państwa – 8 037 451,34 zł.

Ze środków pozyskanych z PROW zrealizowano projekty:

- Zmiana nawierzchni drogi powiatowej nr 0396T na odc. Łopuszno-Jasień-granica pow. Kieleckiego,
- Zmiana nawierzchni drogi powiatowej nr 0587T na odc. Psary Kąty-Psary-Bodzentyn,
- Zmiana nawierzchni drogi powiatowej nr 0021T na odc. Chmielnik-Śladków Duży.

Do innych inwestycji zrealizowanych bądź realizowanych w 2017 roku należą m.in.:

1. Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 0611T w msc. Śniadka Druga w rejonie skrzyżowania z drogą gminną nr 311011T Śniadka Druga-Śniadka Trzecia.
2. Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 0588T w msc. Wiącka w rejonie skrzyżowania z drogą gminną położoną na działce ewidencyjnej nr 107 i 562/1.
3. Przebudowa drogi powiatowej Nr 0588T na odc. od drogi woj. Nr 751 do msc. Hucisko.

4. Przebudowa drogi powiatowej Nr 0379T w msc. Czerwona Góra wraz z budową chodnika.
5. Przebudowa drogi powiatowej nr 0450T w msc. Borki i Grzymałów.
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 0376T wraz z budową chodnika w msc. Kowala.
7. Przebudowa drogi pow. Nr 0353T w msc. Radomice I, Skrzelczyce, Pierzchnica i Osiny.
8. Przebudowa drogi pow. Nr 0285T w msc. Micigózd i Podzamcze Piekoszowskie.
9. Przebudowa drogi powiatowej Nr 0288T w msc. Kostomłoty Pierwsze ETAP II.
10. Przebudowa drogi powiatowej Nr 0597T Wojciechów-Dębno.
11. Przebudowa drogi pow. Nr 0286T wraz z budową chodnika i przebudową mostu w msc. Porzecz.
12. Przebudowa drogi pow. nr 0058T na odc. od skrzyżowania z drogą pow. 0026T do msc. Borzykowa.
13. Przebudowa drogi pow. nr 0356T na odc. Borków- Trzemosna.
14. Przebudowa drogi pow. nr 0344T przez wieś Piotrów (Zagościnnie).
15. Przebudowa drogi pow. nr 0330T wraz z budową chodnika w msc. Górno.
16. Przebudowa drogi powiatowej nr 0307T do msc. Belno.
17. Przebudowa drogi pow. nr 0488T w msc. Strawczynek i Promnik.
18. Przebudowa drogi pow.nr 0366T w msc. Obice.
19. Rozbudowa drogi pow.nr 0322T Porąbki-Kakonin-Huta Podłysica-Huta Szklana wraz z budową chodnika dla pieszych w msc. Huta Podłysica i Huta Szklana.
20. Przebudowa drogi pow. Nr 0402T w msc. Ewelinów.
21. Przebudowa drogi pow. Nr 0374T Sitkówka-Kowala-Bilcza-Podgórze w msc. Bilcza.
22. Budowa chodników w ciągu dróg powiatowych nr 0377T w msc. Lipowica i nr 0279T w msc. Bolmin.
23. Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 0156T w msc. Dębska Wola.
24. Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 0312T w msc. Wola Kopcowa.
25. Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 0463T w msc. Pieradła Etap II.
26. Budowa chodnika w ciągu drogi pow. nr 0005T w msc. Piotrkowice.
27. Budowa chodników w ciągu dróg pow. nr 0355T w msc. Straszniów Gumienicki i nr 0022T w msc. Drugnia.
28. Budowa chodników w ciągu dróg pow. nr 0328T w msc. Mójcza, nr 0329T w msc. Brzechów, nr 0365T w msc. Suków.
29. Budowa chodników w ciągu dróg pow. nr 0347T w msc. Zbelutka i nr 0342T w msc. Melonek.

- w roku 2018, w ramach prac związanych z przebudową i modernizacją dróg na terenie powiatu wykonano m.in.:

- przebudowę dróg na długości 35,422 km,
- utwardzenie poboczy na długości 18,407 km,
- czyszczenie dróg na odcinku 9,63 km.

Całkowity koszt realizacji zadania w 2018 r., wyniósł 33 997 904,05 zł, w tym: środki własne – 10 465 804,51 zł, pozyskane z budżetu Państwa (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Rządowy Program na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej

Infrastruktury Drogowej, Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019), z budżetu Gmin – 8 392 285,31 zł.

Oto niektóre z realizowanych inwestycji:

1. Przebudowa drogi pow. Nr 0353T w msc. Radomice I, Skrzelczyce, Pierzchnica i Osiny.
2. Przebudowa dróg powiatowych nr 0329T w msc. Radlin, Niestachów, Brzechów i nr 0331T w Niestachowie.
3. Przebudowa drogi powiatowej nr 0382T w msc. Łukowa.
4. Poprawa dostępności komunikacyjnej do atrakcji turystycznych Województwa Świętokrzyskiego poprzez rozbudowę drogi powiatowej nr 0322T w msc. Huta Podłysica i przebudowę drogi powiatowej nr 0351T w msc. Chańcza wraz z przebudową skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 764.
5. Przebudowa drogi powiatowej nr 0370T w miejscowości Łabędziów, ul. Dwór.
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 0294T w msc. Ćmińsk Rządowy.
7. Przebudowa drogi powiatowej nr 0156T w msc. Zbrza.
8. Przebudowa drogi powiatowej nr 0024T na odcinku Kotlice-Suskrajowice.
9. Przebudowa drogi powiatowej nr 0325T Bieliny-Makoszyn, nr 0327T w Skorzeszycach, nr 0338T Łągów-Sędek-Wola Wąkopna, nr 0349T w msc. Ujny Pierzchnianka, nr 0349T w msc. Drogowle, nr 0588T w msc. Wiącka, nr 0308T w msc. Kajetanów, nr 0396T w msc. Eustachów, nr 0492T w msc. Strawczyn ul. Ogrodowa i Promnik ul. Kościelna i inne.
10. Budowa chodnika w ciągu drogi w msc. Chałupki, Lisów, Zaborze, Brudzów, Korzecko, Suków, Skrzelczyce, Gęsice, Bugaj, Nida, Skiby, Lipowica i Radkowice, Łopuszno, Pierzchnica, Chęciny, Wola Kopcowa i Masłów Pierwszy, Zaborowice.
11. Przebudowa mostu w msc. Barcza i Smyków, budowa mostu w msc. Skałka Polska.

Bez wątplenia należy stwierdzić, że ww. inwestycje drogowe przyczynią się do poprawy płynności ruchu, przez co wyraźnie ograniczony zostanie negatywny wpływ na klimat akustyczny i stan powietrza atmosferycznego, a także poprawią się warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego. W drogownictwie już na etapie projektowania dróg stosowane są rozwiązania mogące zabezpieczać powietrze przed nadmierną emisją zanieczyszczeń pochodzącą od pojazdów poprzez np.: właściwe ukształtowanie niwelety tak, aby uniknąć dużych pochyleń podłużnych, zastosowanie pasów zieleni izolacyjnej, która spełnia wiele funkcji m.in. produkuje tlen i usuwa dwutlenek węgla z otoczenia, absorbuje zanieczyszczenia powietrza oraz nieprzyjemne zapachy i zmniejsza poziom hałasu.

Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach w latach 2017 – 2018, nie wykonywał pasów zieleni przy drogach, pasów zieleni niskiej i wysokiej do wnętrz osiedlowych lub ekranów akustycznych.

1.3. Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu.

Malejące zasoby surowców naturalnych (kopalnych), nadmierne zanieczyszczenie środowiska przy stale rosnącym zapotrzebowaniu na energię z uwagi na szybki rozwój gospodarczy, wymuszają na państwach świata inwestowanie w odnawialne źródła energii. W porównaniu do tradycyjnych źródeł energii takich jak: ropa, węgiel czy gaz ziemny, energia odnawialna jest energią tanią, przyjazną dla środowiska i człowieka.

Chcąc podkreślić rangę tych zagadnień, w XIII edycji Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2016/2017, zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Odnawialne źródła energii w powiecie kieleckim”. Uczestnikami konkursu byli gimnazjaliści oraz uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych, z terenu powiatu kieleckiego.

Celem konkursu było zwrócenie uwagi uczniów na konieczność wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (zastąpienie surowców naturalnych nieodnawialnych), do produkcji energii elektrycznej i ciepłej. W ramach konkursu młodzież zapoznała się z ogólnymi zagadnieniami na temat:

- rodzaju surowców energetycznych nieodnawialnych i ich zasobów,
- skutków eksploatacji i wykorzystywania surowców nieodnawialnych na środowisko /człowieka (degradacja środowiska, efekt cieplarniany, emisja dymów, gazów i pyłów, kwaśne deszcze itp.),
- rodzaju źródeł energii odnawialnej na świecie i w Polsce (uwarunkowania geograficzne), ich zasobami,
- zasad działania urządzeń do produkcji energii odnawialnej (kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła, elektrownie wodne, wiatrowe, biogazownie itd.).

Uczniowie dowiedzieli się o zastosowaniu energii odnawialnej w życiu codziennym (energia elektryczna, ciepła, rekreacja, leczenie, zagospodarowanie nieużytków itd.), a następnie wskazywali przykłady jej wykorzystania na terenie powiatu kieleckiego.

W konkursie uczestniczyło 13 szkół, z których ogółem wpłynęło 56 prac (plakaty + makiety). Prace zostały wyeksponowane w siedzibie Starostwa i były podziwiane przez pracowników oraz mieszkańców Powiatu Kieleckiego i Kielc. Laureaci konkursu otrzymali nagrody indywidualne (sprzęt sportowy, radiowy), dyplomy, a ich opiekunowie podziękowania.

Zagadnienia związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu będą kontynuowane w kolejnych edycjach programu edukacji ekologicznej.

1.4. Promocja i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w jednostkach podległych starostwu

Do poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczenia zużycia krajowych zasobów surowców, w coraz większym stopniu przyczynia się wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Głównym źródłem energii odnawialnej jest energia biomasy, wody, geotermalna, wiatru i słońca. Nieustająco wzrasta także zainteresowanie mieszkańców powiatu kieleckiego wykorzystaniem promieniowania słonecznego – kolektorów słonecznych. Wykaz kilkudziesięciu inwestycji znajdujących się na terenie powiatu kieleckiego wykorzystujących odnawialne źródła energii, udostępniony jest na stronie internetowej w zakładce *Ranking energii odnawialnej Związku Powiatów Polskich/Najlepsze Powiaty/Powiat Kielecki*.

Jednostki powiatowe również realizują zadania z wykorzystaniem OZE.

Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach w latach 2016 – 2017, wykonał instalację solarną w ramach przedsięwzięcia pn. „Przebudowa budynków magazynowego i gospodarczego z wykonaniem instalacji solarnej”. Koszt inwestycji wyniósł – 594 639,43 zł i był finansowany z budżetu powiatu.

Instalacja solarna znajduje się także w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Podzamczu o mocy 0,05 MW, natomiast Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach, korzysta z pomp ciepła o mocy 0,01309 MW.

Większość jednostek powiatowych ogrzewana jest olejem opałowym lub gazem. Opalanie węglem odbywa się jeszcze w Powiatowym Zespole Szkół w Chmielniku i Łopusznie, Powiatowym Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Chęcinach i Powiatowym Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Rembowie. W 2017 r. dla Powiatowego Zespołu Szkół w Chmielniku ze środków budżetu powiatu, zakupiono piec na ekogroszek wraz z grzejnikami c.o. – koszt 31 927,28 zł. W tym samym roku w Domu Pomocy Społecznej w Zgórsku zrealizowano ze środków budżetu powiatu zadanie pn. *Projekt oraz modernizacja instalacji ciepłej wody w kotłowni gazowej w DPS Zgórsku*”, na łączną kwotę 37 500,00 zł. W nowo budowanym budynku Powiatowego Zespołu Szkół w Łopusznie, do ogrzewania zaprojektowano kocioł na pelet o mocy 130 kW.

Ad. 2. OCHRONA PRZED HAŁASEM.

- 1. Realizacja zadań przewidzianych dla poprawy infrastruktury drogowej oraz organizacji ruchu w celu obniżenia emisji hałasu komunikacyjnego.**
- 2. Wprowadzanie pasów zieleni przy drogach, zieleni niskiej i wysokiej do wnętrz osiedlowych, instalowanie ekranów akustycznych przy trasach o największym natężeniu ruchu.**
- 3. Działania modernizacyjne, m.in. stosowanie dźwiękochłonnych elewacji budynków, stosowanie stolarki okiennej na okna o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej właściwej ($R_w > 30\text{dB}$) w budynkach narażonych na ponadnormatywny hałas i nowo budowanych obiektach.**

Głównymi źródłami hałasu w powiecie kieleckim jest komunikacja drogowa i kolejowa, a w dalszej kolejności emisja ze źródeł przemysłowych. Zagrożenie hałasem przemysłowym ma charakter lokalny, a zasięg oddziaływania tego typu hałasu, w przeciwieństwie do hałasu komunikacyjnego jest stosunkowo niewielki i obejmuje najbliższe sąsiedztwo obiektów, które emitują ponadnormatywny hałas.

W lipcu 2018 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach opublikował „Ocenę stanu klimatu akustycznego województwa świętokrzyskiego na podstawie map akustycznych”. W ocenie wykorzystano przekazane w roku 2018 przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa świętokrzyskiego. Mapą akustyczną objęty został teren pasa drogowego wraz z obszarami położonymi po

obydwu stronach odcinków dróg. Łączna długość przebadanych na terenie województwa odcinków dróg krajowych wyniosła 320,84 km. W oparciu o wyniki badań stwierdzono, że najwięcej lokali mieszkalnych oraz ludności narażonych na oddziaływanie hałasu pochodzącego z dróg krajowych znajduje się na terenie powiatu kieleckiego a przyczyną takich uwarunkowań jest wielkość powiatu oraz największa ilość opomiarowanych i poddanych analizie odcinków dróg krajowych.

W dokumentacji wykorzystano również mapy akustyczne wraz z opracowaniem pn. „Wykonanie map akustycznych obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich na terenie województwa świętokrzyskiego” z 2017 roku, sporządzone przez Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach. Łączna długość opomiarowanych, mapowanych i analizowanych 8 odcinków dróg wojewódzkich objętych ww. opracowaniem, to 32,2 km. Badano odcinki dróg na terenie 5 powiatów, w tym powiatu kieleckiego (droga nr 764 Kielce – Daleszyce i nr 762 Kielce – węzeł drogowy w Chęcinach).

Na podstawie badań stwierdzono, że zdecydowana większość przekroczeń norm hałasu mieści się w przedziale do 5 dB, a liczba przekroczeń jest znikoma i dotyczy względnie niewielkiej ilości mieszkańców. Duży spadek liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas, odnotowano na obszarach wzdłuż drogi 764 na odcinku Kielce – Daleszyce. W roku 2017 najwięcej ludzi oraz budynków mieszkalnych narażonych na hałas usytuowanych było wzdłuż odcinka DW 762 – Kielce - węzeł drogowy w Chęcinach. Powodem takiej sytuacji jest fakt, że większa część odcinka drogi mieści się na terenie wysoce zurbanizowanym.

Oceną objęto także część obszaru miasta Chmielnik, gdzie krzyżują się ważne ciągi komunikacyjne dróg tj. DK73 (Kielce – Tarnów), DK78 (Chmielnik - Jędrzejów) oraz DW765 (Chmielnik – Staszów). Mapą akustyczną objęto część miasta wzdłuż badanej drogi wojewódzkiej nr 765 przy ulicach: Wolności, Furmańskiej, Mielczarskiego, Poprzecznej, 13 Stycznia, Wspólnej, Rynek, Starobuskiej, Kilińskiego, Parkowej, Żeromskiego, Kościuszki, Szydłowskiej, Krótkiej, Dygasińskiego, Mruczej, Konopnickiej oraz Przemysłowej. Ustalono, że na hałas pochodzący od ww. drogi w zakresie poziomów 60-65 dB (w porze dziennej), narażonych jest 159 mieszkańców, a w porze nocnej w przedziale 50-55 dB – 177 osób.

Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach systematycznie prowadzi działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu na ludzi i środowisko, poprzez poprawę systemu drogowego. Inwestycje zrealizowane przez PZD w Kielcach opisano szczegółowo w pkt 1.2. Raportu. Należy dodać, że PZD nie prowadził działań modernizacyjnych takich jak: stosowanie dźwiękochłonnych elewacji budynków, stolarki okiennej na okna o podwyższonym wskaźniku izolacyjności akustycznej właściwej w budynkach narażonych na ponadnormatywny hałas i nowo budowanych obiektach.

W ramach zadań własnych, Starosta Kielecki z chwilą stwierdzenia na podstawie pomiarów wykonanych przez np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, przekroczeń dopuszczalnych norm w istniejących zakładach, określa w formie decyzji dopuszczalny poziom hałasu emitowanego do środowiska. Jeżeli stwierdzone zostaną

przekroczenia ustalonych poziomów hałasu, WIOŚ w Kielcach wymierza kary pieniężne w drodze decyzji administracyjnej. W 2017 roku WIOŚ prowadził badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu kieleckiego w Rakowie, które nie wykazały przekroczenia norm.

Dużym problemem, na który skarżą się mieszkańcy powiatu kieleckiego, jest hałas oraz zapylenie powstające w wyniku eksploatacji kopalni odkrywkowych. Jako przykład można tu wskazać Gminę Sitkówkę-Nowiny oraz Łągów, na terenie której znajduje się osiem kopalni.

Ad. 3. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM

Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń.

Nie ulega wątpliwości, że jest to ważna część działań na rzecz ochrony środowiska a przede wszystkim zdrowia i życia ludzkiego. Prowadzący instalację jest zobowiązany zgłosić do starosty, prezydenta miasta, marszałka albo regionalnego dyrektora ochrony środowiska nowo zbudowaną instalację przed rozpoczęciem jej eksploatacji lub wówczas, gdy jest zmieniona w sposób istotny. Organ w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia, może wnieść sprzeciw w drodze decyzji jeżeli instalacja będzie powodować przekroczenie standardów emisyjnych lub standardów ochrony środowiska, albo nie będzie spełniać wymagań ochrony środowiska w określonych sytuacjach.

W prawie ochrony środowiska wskazano dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych oraz nałożono obowiązki na prowadzących takie instalacje. Można ogólnie powiedzieć, że prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV, lub instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz, są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w następujących sytuacjach:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia, w tym zmiany spowodowanej zmianami w wyposażeniu instalacji lub urządzenia, o ile zmiany te mogą mieć wpływ na zmianę poziomów pól elektromagnetycznych, których źródłem jest instalacja lub urządzenie.

Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń, to praca bieżąca Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska. W 2017 roku przeanalizowano 55 zgłoszeń, a w 2018 roku – 61 zgłoszeń.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w ramach państwowego monitoringu środowiska. W 2017 roku badania monitoringowe natężenia pól elektromagnetycznych WIOŚ w Kielcach prowadził w 45 punktach usytuowanych na terenie województwa świętokrzyskiego, w tym w 6 punktach znajdujących się na terenie powiatu kieleckiego w miejscowościach: Daleszyce, Piekoszów, Morawica, Zagnańsk, Cedzyna i Nowa Słupia. Wszystkie zmierzone wartości natężenia PEM nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7,0 V/m (składowa elektryczna).

Ad. 4. GOSPODAROWANIE WODAMI

Doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania przed zjawiskami hydrologicznymi oraz meteorologicznymi

Każda Jednostka OSP posiada syrenę elektryczną na budynku strażnicy. Syreny są uruchamiane ręcznie lub automatycznie. Od kilkunastu lat w powiecie kieleckim funkcjonuje i jest rozbudowywany system automatycznego, selektywnego uruchamiania syren w OSP (DSP-50) ze stanowiska Kierowania w Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej. Każda syrena podłączona do systemu uruchamiania automatycznego może zostać włączona ręcznie.

Jedną z funkcji ww. systemu jest dodatkowe powiadamianie członków OSP za pomocą sms. System DSP-50 może oprócz członków OSP powiadamiać o zagrożeniach mieszkańców zapisanych w systemie. W 2017 r. Zarząd Powiatu w Kielcach zdecydował o zakupie 8 zestawów urządzeń DSP które przekazano do następujących jednostek OSP: Belno gm. Bieliny, Szczecno gm. Daleszyce, Dobrzeszów gm. Łopuszno, Sadków gm. Łąków, Obice i Chałupki gm. Morawica, Gnieździska gm. Łopuszno, Strawczynek gm. Strawczyn.

Koszt zakupu ww. urządzeń wyniósł **45 706,80 zł.**

Do osiągnięcia 100% wyposażenia w system selektywnego powiadamiania brakuje jeszcze 35 zestawów urządzeń DSP.

Stan wyposażenia jednostek OSP w powiecie kieleckim w system selektywnego uruchamiania syren DSP-50

Gmina	Ilość OSP	Jednostki OSP wyposażone w urządzenia DSP		Jednostki OSP nie posiadające urządzeń DSP
		Jednostki włączone do KSRG	Jednostki działające poza KSRG	
Bieliny	6	Bieliny, Lechów	Belno	Huta Nowa, Makoszyn, Porąbki
Bodzentyn	4	Bodzentyn, Wzdół Rządowy	Sieradowice	Psary Stara Wieś
Chęciny	8	Chęciny, Wolica	Siedlce, Bolmin, Łukowa, Tokarnia, Radkowice	Ostrów

Chmielnik	8	Piotrkowice, Sędziejowice		Chmielnik, Chomentówek, Kotlice, Suliszów, Śladków Duży, Śladków Mały
Daleszyce	8	Daleszyce, Niestachów, Smyków, Suków	Mójcza, Komórki, Cisów, Szczecno	
Górno	3	Górno, Wola Jachowa, Leszczyny		
Łągów	6	Łągów		Piotrów, Sadków, Sędek, Zbelutka Nowa, Czyżów
Łopuszno	6	Łopuszno	Dobrzyszów, Gnieździska	Grabownica, Lasocin, Sarbice
Masłów	5	Masłów, Mąhocice	Ciekoty, Brzezinki, Wola Kopcowa,	
Miedziana Góra	4	Ćmińsk	Miedziana Góra, Kostomłoty, Bobrza	
Mniów	4	Mniów, Grzymałków, Zaborowice	Malmurzyn	
Morawica	13	Morawica, Bilcza, Brudzów, Wola Morawicka	Brzeziny, Obice, Chałupki	Dębska Wola, Drochów Dolny, Lisów, Nida, Radomice, Zbrza
Nowa Słupia	6	Mirocice, Nowa Słupia, Stara Słupia	Włochy	Paprocice, Sosnowka
Piekoszów	6	Piekoszów, Rykoszyn	Zajączków, Brynica, Łosienek	Szczukowice
Pierzchnica	6	Pierzchnica, Gumienice,	Drugnia	Maleszowa, Osiny, Skrzelczyce
Raków	7	Chańcza, Raków, Szumsko	Ociesęki	Bardo, Celiny, Wola Wąkopna
Sitkówka-Nowiny	3	Kowała, Wola Murowana	Szewce Zawada	
Strawczyn	6	Strawczyn, Promnik	Hucisko, Oblęgorek, Strawczynek	Chełmce
Zagnańsk	4	Zagnańsk, Samsonów	Zabłocie, Szałas	
Razem	113	43	35	35

Jednostki OSP działające w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego zarządzanego przez Państwową Straż Pożarną, stanowią podstawową formację ratowniczą na wypadek zagrożeń hydrologicznych w powiecie kieleckim. Są one w zadowalającym stopniu przygotowane do interwencji na wypadek zagrożeń spowodowanych działaniem przyrody takich jak silne wiatry i huragany, powodzie, podtopienia czy śnieżyce.

AD. 5. GOSPODARKA WODNO ŚCIEKOWA

4.1. Sukcesywna modernizacja i budowa systemów kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi.

Wskazaniem jest, aby na terenach zurbanizowanych i o dużym natężeniu ruchu, zarządcy dróg realizowali zadania związane z modernizacją lub budową systemów kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi, w celu ograniczenia odpływu zanieczyszczeń, głównie substancji ropopochodnych do wód powierzchniowych i ziemi a w konsekwencji do wód podziemnych. Z przekazanych danych wynika, że w okresie sprawozdawczym, żadna z Gmin jak i Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach, nie wykonywały tego typu inwestycji - urządzeń podczyszczających wody opadowe.

4.2. Wymiana kanalizacji sanitarnej w obiektach powiatowych i jednostkach podległych

Zadanie powyższe realizowane było tylko w Świętokrzyskim Centrum Matki i Noworodka Szpital Specjalistyczny w Kielcach. W 2016 roku przebudowano kanalizację przy budynkach nr I, IV, VII i VIII – koszt realizacja zadania finansowany był ze środków własnych i wyniósł 144 435,87 zł. Natomiast w 2017 roku wymieniono kanalizację sanitarną przy budynkach nr II i III. Koszt zadania to 148 188,49 zł i został pokryty ze środków własnych.

Na przestrzeni ostatnich lat widoczne jest systematyczne zwiększanie stopnia zwodociągowania i skanalizowania gmin, w związku z realizacją nowych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz budową, rozbudową lub modernizacją oczyszczalni ścieków. Oprócz oczyszczalni wskazanych w tabeli poniżej, Gminy użytkują także oczyszczalnie lokalne przy szkołach, osiedlach mieszkaniowych itp.

Wykaz istniejących i projektowanych gminnych oczyszczalni ścieków, wg danych przekazanych przez Gminy w lipcu 2018 r.

Lp.	Nazwa gminy	Lokalizacja oczyszczalni
1	Bieliny	– Bieliny
2	Bodzentyń	– Bodzentyń przewidziana do rozbudowy w latach 2019-2020 – Święta Katarzyna w trakcie rozbudowy – Wola Szczygiełkowa przewidziana do rozbudowy po 2020 r.
3	Chęciny	– Radkowice
4	Chmielnik	– Chmielnik – Piotrkowice
5	Daleszyce	– Daleszyce przewidziana do rozbudowy po 2018 r. – Szczecno – Marzysz przewidziana do przebudowy w 2018 r.
6	Górno	– Cedzyna – Skorzeszyce planowany termin rozpoczęcia budowy 09.2018 r.
7	Łągów	– Łągów – Zbelutka Nowa planowany termin rozpoczęcia budowy 2020 r.
8	Łopuszno	– Łopuszno lokalna przy Urzędzie Gminy – Łopuszno lokalna przy szkole (Obie oczyszczalnie przeznaczone do likwidacji. Gmina rozpoczęła budowę oczyszczalni w Eustachowie).
9	Masłów	– brak – część mieszkańców Gminy obsługiwana jest przez oczyszczalnię w Sitkówce

10	Miedziana Góra	– Kostomłoty Drugie przewidziana do rozbudowy w 2019 r.
11	Mniów	– Mniów
12	Morawica	– Brzeziny
13	Nowa Słupia	– Stara Słupia przewidziana do rozbudowy w latach 2019 - 2020 – Rudki
14	Piekoszów	– Piekoszów przewidziana do rozbudowy (etap projektowania)
15	Pierzchnica	– Pierzchnica przewidziana do rozbudowy w latach 2018-2020 – Drugnia – Skrzelczyce
16	Raków	– Raków przewidziana do remontu w latach 2018-2019 – Chańcza
17	Sitkówka-Nowiny	– Sitkówka oczyszczalnia miejska obsługująca m. Kielce, gm. Sitkówka-Nowiny, część gm. Chęciny i Masłów
18	Strawczyn	– Strawczyn – Korczyn planowana do budowy w latach 2018-2020
19	Zagnańsk	– Bartków – Barcza

Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje na terenie gminy Łopuszno, w której istniejące oczyszczalnie są w złym stanie technicznym i odprowadzają ścieki bez pozwolenia wodnoprawnego. We wrześniu 2018 r., Gmina Łopuszno podpisała umowę na budowę oczyszczalni ścieków w Eustachowie o przepustowości 600 m³/dobę, wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Oczyszczalnia będzie obsługiwać całą aglomerację Łopuszno, w tym msc. Łopuszno, Wielebnów i Eustachów. Prace mają zostać zakończone do końca 2019 roku. Równocześnie będzie rozbudowywana sieć kanalizacji sanitarnej, w celu doprowadzenia odpowiedniej ilości ścieków potrzebnych do rozruchu i prawidłowego działania oczyszczalni.

W powiecie kieleckim wzrasta systematycznie, co obrazuje tabela poniżej, procent zwodociągowania i skanalizowania gmin.

Procent zwodociągowania i skanalizowania gmin powiatu kieleckiego wg danych przekazanych przez Gminy – stan na 31.12.2018 roku.

Lp.	Nazwa gminy	Procent zwodociągowania	Procent skanalizowani
1	Bieliny	100	60
2	Bodzentyn	92,7	41,29
3	Chęciny	99	35,2
4	Chmielnik	99,1	59,5
5	Daleszyce	99	60
6	Górno	98	39,41
7	Łągów	100	58
8	Łopuszno	97	13,20
9	Masłów	89	69
10	Miedziana Góra	99	56

11	Mniów	99,5	42
12	Morawica	100	97,37
13	Nowa Słupia	98	49
14	Piekoszów	96	28
15	Pierzchnica	99	35,27
16	Raków	96,05	33,71
17	Sitkówka-Nowiny	93,4	99,1
18	Strawczyn	100	81
19	Zagnańsk	97,84	79,96

Jak wynika z tabeli, wszystkie gminy mają bardzo wysoki stopień zwodociągowania, a 4 z nich: Bieliny, Łągów, Morawica i Strawczyn, osiągnęły 100 % na koniec 2018 r. Najwyższy stopień skanalizowania posiada Gmina Sitkówka-Nowiny – 99,1 %, Morawica – 97,37 % i Strawczyn – 81,00 %. Widoczna jest niestety dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania a skanalizowania gmin, co wiąże się głównie z postrzeganiem przez mieszkańców potrzeby doprowadzenia wody dobrej jakości i mniejszym zainteresowaniem odprowadzania ścieków (starsze pokolenie). Sytuacja ta ulega jednak systematycznej poprawie. Planowane są nowe i modernizacja istniejących oczyszczalni, jak również rozbudowa zbiorczego systemu kanalizacji.

Ad.6. GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI

Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż.

W 2017–2018 r., nie przeprowadzono kontroli realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż z uwagi, że żaden zakład nie posiadał obowiązku wykonania na koniec 2016 i 2017 roku, operatu ewidencyjnego na podstawie obmiaru wyrobisk. Obmiar dla kopalin eksploatowanych na podstawie koncesji udzielonych przez starostę, wykonuje się co 3 lata (art. 101 ust. 6 Prawa geologicznego i górniczego). Geolog Powiatowy kontrolę wykonuje po zgłoszeniu przez organ nadzoru górniczego nieprawidłowości w prowadzeniu ruchu zakładu górniczego na danym zakładzie i po wykonanym operacie ewidencyjnym, co umożliwia kontrolę wydobycia kopaliny w okresie 3-letnim, w konfrontacji z ilością wydobytej kopaliny wg deklaracji przedsiębiorcy składanej m.in. do tut. organu koncesyjnego w okresach półrocznych.

W 2018 r. przeprowadzono natomiast oględziny wyrobiska górniczego Kopalni „Mniów” z uwagi na zrzeczenie się koncesji przez przedsiębiorcę. Oględziny wykazały, że ruch zakładu górniczego nie jest prowadzony. Z terenu obszaru górniczego „Mniów 1” zostały wycofane wszelkie urządzenia służące do eksploatacji złożeń a wyrobisko poeksploatacyjne wypełnione jest wodą – głębokość zbiornika wodnego średnio 2,0 m. Skarpy nadwodne o wysokości max do 3,0 m nie zostały ukształtowane w stosunku 1:1, co powoduje, że nie są stabilne. Decyzją z 12.09.2018 r., znak: GP.6522.36.2018, Starosta

Kielecki stwierdził wygaśnięcie ww. koncesji oraz określił obowiązki z zakresu ochrony środowiska.

W 2019 roku zaplanowano kontrole dwóch zakładów górniczych.

Ad. 7. OCHRONA GLEB

Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenia wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z przepisami (ustawa Prawo ochrony środowiska), zadaniem starosty jest dokonywanie identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, sporządzenie ich wykazu oraz przekazanie go do regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r. a także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi, która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Realizując ww. zadanie (praca bieżąca), pracownicy Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska, prześledzili materiały archiwalne starostwa oraz geologiczne w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, zwracali się do WIOŚ w Kielcach jak również wielokrotnie do Gmin z terenu powiatu, o wskazanie i przekazanie ewentualnych informacji oraz danych, dot. potencjalnych historycznych zanieczyszczeniach powierzchni ziemi. Przekazywane informacje były szczegółowo analizowane i wyjaśniane. Najczęściej Gminy wskazywały miejsca dawnych nielegalnych składowisk odpadów, które są zrehabilitowane lub w trakcie rekultywacji i objęte monitoringiem lub obszary po zlikwidowanych przedsiębiorstwach, ale na których nadal prowadzona jest działalność. W żadnym ze wskazanych przypadków/miejsc nie zachodziła konieczność wykonania wstępnych badań zanieczyszczenia gleby i ziemi, na które w budżecie powiatu zabezpieczone zostały środki finansowe.

W ramach ochrony gleb/powierzchni ziemi, w 2018 roku Powiat zlecił sprzątnięcie i wywiezienie odpadów komunalnych (dzikie wysypisko) z terenu leśnego - działki nr ewid. 640 w msc. Promnik gm. Strawczyn, stanowiącej własność Skarbu Państwa. Koszt prac wyniósł 780,00 zł. Na działce zostały umieszczone tablice z informacjami: „Zakaz wywozu śmieci” oraz „Monitoring leśny”.

Ad.8. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Nasadzanie drzew i krzewów miododajnych na terenie powiatu kieleckiego

Zmieniający się krajobraz oraz coraz liczniejsza zabudowa powoduje, że wiele roślin miododajnych, zwanych też pszczelarskimi lub pożytkowymi i związanych z nimi owadów (pszczoł, trzmieli, motyli), traci swoje siedlisko i bezpowrotnie znika z naszego otoczenia.

Do takiej sytuacji przyczynia się także przemysłowa działalność człowieka, zmiany w systemie uprawy roślin powodujące zanik naturalnej bioróżnorodności, stosowanie pestycydów w rolnictwie, sadownictwie i leśnictwie. Stanowi to olbrzymie zagrożenie dla człowieka, gdyż większość roślin występujących na Ziemi wymaga zapylenia przez owady.

Zaistniała sytuacja zachęciła Powiat Kielecki do zintensyfikowania działań na rzecz ochrony owadów zapylających i w konsekwencji, od roku 2014 prowadzone są działania związane z nasadzeniem drzew i krzewów miododajnych na terenie powiatu kieleckiego, przy domach, szkołach i innych miejscach publicznych. Jest to bardzo ważny czynnik tworzenia alternatywnych środowisk dla wielu rzadkich gatunków.

W celu uniknięcia wprowadzenia gatunków obcego pochodzenia oraz silnie inwazyjnych, lista drzew i krzewów miododajnych, została uzgodniona z Mazowiecko - Świętokrzyskim Towarzystwem Ornitologicznym z siedzibą przy Kozienickim Parku Krajobrazowym.

W 2014 roku z pomocy finansowej na ten cel skorzystało czternaście gmin, które za kwotę 26 496,93 zł zakupiły 4 995 sztuk sadzonek drzew i krzewów miododajnych. Na realizację ww. zadania, pomoc finansową w roku 2014, uzyskał także Świętokrzyski Związek Pszczelarzy w Kielcach, który za kwotę 3 499,00 zł, zakupił 15 800 sadzonek (15 000 sztuk lipy + 800 sztuk klonu). Sadzonki zostały przekazane pszczelarzom z terenu m.in. Gminy Chęciny, Mniów, Łągów, Nowa Słupia, Łopuszno. W 2015 r. z pomocy finansowej skorzystało już 18 gmin, które za kwotę 49 990,01 zł nasadziły 3565 sztuk drzew i krzewów. W roku 2016 i 2017 wszystkie gminy podpisały umowę z Powiatem Kieleckim o udzielenie pomocy finansowej na ww. zadanie i odpowiednio: w 2016 r. za kwotę 49 998,07 zł zakupiły 3 489 sadzonek, a w 2017 r. za kwotę 44 999,94 zł – 2 815 sadzonek. W 2018 roku środki w wysokości 36 000,00 zł przekazano 18 gminom (Gmina Daleszyce nie złożyła wniosku), które za kwotę 35 984,00 zł zakupiły 2 118 sztuk sadzonek.

W bieżącym roku zadanie jest kontynuowane. Za wyjątkiem Gminy Mniów, która nie ubiegała się o udzielenie dotacji, przyznano ogółem 43 000,00 zł. Ostateczna kwota jaka została wykorzystana oraz liczba zakupionych sadzonek, będzie znana w październiku br.

2. Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno - konserwacyjne zieleni przydrożnej.

Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach wykonywał jedynie prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej. Cięcia sanitarne zieleni wysokiej polegały przede wszystkim na usuwaniu pędów, gałęzi i konarów chorych, martwych oraz połamanych, szczególnie po zimie lub po gwałtownych burzach z obfitymi ulewami i silnymi porywami wiatru. Cięcia techniczne wzdłuż ciągów komunikacyjnych, wykonywane były w celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania tras komunikacyjnych, widoczności znaków drogowych, na łukach oraz likwidacji zagrożenia na skutek obłamań gałęzi i konarów.

Ad.9. OCHRONA LASÓW

1. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia.

Znaczącą rolę w strukturze przyrodniczej powiatu odgrywają lasy, jako główny komponent środowiska tworzący węzły ekologiczne o wybitnych walorach przyrodniczych oraz leśne korytarze ekologiczne, umożliwiające rozprzestrzenianie się gatunków.

W 2018 r. Powiat zlecił sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasu w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, przeznaczając na to zadanie środki z budżetu powiatu. Plany urządzenia lasu obowiązują przez okres 10 lat i określają zasoby lasu oraz ustalają zasady w nim gospodarowania. W br. zlecono wykonanie prac urządzeniowych, obejmujących opracowanie uproszczonego planu urządzenia lasu i inwentaryzacji stanu lasu, na terenie gmin: Bieliny, Górno, Miedziana Góra i Piekoszów. Łączny koszt opracowania, który obowiązywać będzie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2028 roku, wyniósł 97 092,00 zł.

W 2019 roku zaplanowano zlecić sporządzenie ww. opracowania dla Gminy Chęciny, Sitkówka-Nowiny i w części Raków.

2. Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń i w lasach prywatnych

Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na terenie powiatu kieleckiego wynosiła 17 909 ha (stan na 31.12.2017 r.) oraz 17 924 ha - stan na 31.12.2018 r. Nadzór nad gospodarką leśną w ww. lasach sprawowany był w roku 2017 przez 5 pracowników Referatu Rolnictwa i Leśnictwa a aktualnie przez 4. W wyznaczone dni pełnią oni dyżury w urzędach gmin, podczas których przyjmują interesantów (raz lub dwa razy w miesiącu), a w każdy piątek dyżurują w siedzibie Starostwa Powiatowego w Kielcach.

W ramach nadzoru nad przedmiotowymi lasami do ich zakresu czynności należy m.in.:

- nakazywanie wykonania obowiązków i zadań, jeżeli właściciel lasu nie wykonuje obowiązków określonych w art. 13 ustawy o lasach albo nie wykonuje zadań zawartych w uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach,
- cechowanie drewna pozyskanego w lasach oraz wystawianie właścicielowi lasu dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna,
- dokonywanie oceny udatności upraw.

W 2017 r. pracownicy nadzorowali niżej wymienione zadania z hodowli lasu:

1) odnowienie powierzchni leśnej:

- sztuczne na powierzchni ok. 7 ha (z tego: zrębów – 1,50 ha, halizn i płazowin – 5,50 ha),

- naturalne na powierzchni ok. 41,50 ha;
- 2) poprawki i uzupełnienia na powierzchni ok. 10 ha;
 - 3) pielęgnowanie lasu:

- upraw i młodników na powierzchni ok. 48 ha,
- trzebieże na powierzchni ok. 1 590 ha;

W 2017 roku poświadczili legalność pozyskania 10 781 m³ drewna (z tego: grubizna iglasta – 8.445 m³, liściasta – 2 336 m³), a latem i jesienią dokonali oceny udatności upraw założonych w 2014 r., na łącznej powierzchni 19,03 ha.

W 2017 r. w ramach działania „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, na terenie powiatu kieleckiego zalesiono powierzchnię 2,94 ha (dot. wniosków złożonych w Biurze Powiatowym ARiMR w Kielcach).

W 2018 r. pracownicy nadzorowali niżej wymienione zadania z hodowli lasu:

1) odnowienie powierzchni leśnej:

- sztuczne na powierzchni ok. 4 ha (z tego: zrębów – 1 ha, halizn i płazowin – 3 ha),
- naturalne na powierzchni ok. 30,50 ha;

2) poprawki i uzupełnienia na powierzchni ok. 7 ha;

3) pielęgnowanie lasu:

- upraw i młodników na powierzchni ok. 58 ha,
- trzebieże na powierzchni ok. 1 830 ha;

W ubiegłym roku poświadczili legalność pozyskania 11 882 m³ drewna (z tego: grubizna iglasta – 9 645 m³, liściasta – 2 237 m³). Latem i jesienią 2018 r. dokonali oceny udatności upraw założonych w 2015 r., na łącznej powierzchni 3,41 ha.

W ubiegłym roku w ramach działania „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów” na terenie powiatu kieleckiego zalesiono powierzchnię 7,49 ha (dot. wniosków złożonych w Biurze Powiatowym ARiMR w Kielcach).

Zgodnie z założeniami wojewódzkiego „Programu Zwiększania Lesistości”, w latach 2001-2020 zalesieniem planuje się objąć powierzchnię ponad 54 tys. ha gruntów rolnych (średnio 2700 ha/rok). Największe preferencje zalesieniowe z naszego powiatu uzyskały gminy: Chęciny, Daleszyce, Morawica, Piekoszów i Raków. Przy ocenie wzięto pod uwagę takie kryteria jak: udział gleb najstabszych, rzeźba terenu, potrzeby ochrony wód podziemnych, zagrożenia erozją wodną, niska lesistość, deficyt wody, obszary chronione, zlewnie chronione, obszary rekreacyjne, zagrożenia warunków życia ludności.

Ad.10. POWAŻNIE AWARIE

Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt.

W powiecie kieleckim funkcjonuje 113 jednostek OSP (wg danych ze strony internetowej Komendy Miejskiej PSP w Kielcach). W ramach Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego działają 43 jednostki OSP. Poza KSRG funkcjonuje 71 Ochotniczych Straży Pożarnych. Na potencjał bojowy OSP z KSRG składa się m.in.: 91 pojazdów ratowniczo –

gaśniczych, 168 pomp (szlamowe, pływające), 31 zestawów narzędzi hydraulicznych, 111 pilarek spalinowych, 77 agregatów prądotwórczych, 152 aparaty ochrony dróg oddechowych. Duża część tych jednostek ma wyposażenie na dobrym poziomie, a wyszkoleniem i gotowością operacyjną dorównuje jednostkom włączonym do KSRG. Wspomniane jednostki OSP stanowią nie tylko podstawową ale i jedyną formację ratowniczą na terenach gmin, na wypadek zagrożeń hydrologicznych spowodowanych działaniem sił przyrody takich jak powódzie i podtopienia, silne wiatry, huragany, śnieżyce.

Powiat uznając rangę OSP, doposaża poszczególne jednostki w miarę posiadanych możliwości finansowych. W latach 2017-2018 zakupił lub współfinansował zakup m.in.: radiotelefonów przenośnych, defibrylatorów, radiostacji, motopomp, pilarki, agregatu prądotwórczego, łodzi ratowniczej z silnikiem i przyczepą podłodziową, narzędzi do zestawu sprzętu hydraulicznego, zestawu sprzętu ratowniczego. Na bieżąco, w miarę zużycia, uzupełniany jest także sprzęt pożarniczy (gaśniczy) i umundurowanie specjalne.

Stan doposażenia OSP w latach 2017-2018 uległ bardzo znaczącej poprawie. Szczególne znaczenie ma zakup nowoczesnych wielozadaniowych średnich samochodów pożarniczych, dających możliwość interwencji ratowniczych w perspektywie kilkunastu najbliższych lat. W jednostkach OSP włączonych do KSRG następuje wymiana specjalistycznego sprzętu ratowniczego na sprzęt nowszej generacji o lepszych parametrach, a wycofany sprawny sprzęt przekazywany jest do pozostałych jednostek na terenie gminy, co zwiększa potencjał ratowniczy jednostek OSP w gminach i powiecie. Wyraźnej poprawie uległ również stan wyposażenia OSP w sprzęt ratownictwa medycznego, który ma zastosowanie nie tylko we wszelkiego rodzaju akcjach ratowniczych wywołanych zagrożeniami hydrologicznymi ale również w zdarzeniach spowodowanych rozwojem cywilizacyjnym.

W celu zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem gleb a w konsekwencji wód podziemnych oraz powierzchniowych, w latach 2017 - 2018 przekazano Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach, dotację ze środków budżetu powiatu na zakup sorbentów i neutralizatorów niezbędnych do likwidacji zanieczyszczeń i skażeń (głównie substancji ropopochodnych), powstałych w wyniku wypadków i kolizji na drogach na terenie powiatu kieleckiego. W ww. latach przekazano po 15 000,00 zł, za które zakupiono każdorazowo 5 000,00 kg sorbentów.

Ad.11. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Realizacja Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi dla siebie” o zróżnicowanej tematyce

Systematycznie od 2004 r., kontynuowany jest Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”, który cieszy się on niesłabnącym zainteresowaniem uczniów, ich nauczycieli oraz opiekunów. W roku szkolnym 2016/2017, bezpośrednimi działaniami objęto 3 458 osób, a w roku szkolnym 2017/2018 – 3 244 osób.

Głównym celem Programu, jest stałe poszerzanie wiedzy mieszkańców powiatu kieleckiego o elementach środowiska naturalnego i formach ochrony przyrody, wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego, troski o najbliższe otoczenie, jak również promowanie i rozwijanie nawyku segregacji odpadów.

W XIII edycji (rok szkolny 2016/2017), przeprowadzono zbiórkę surowców wtórnych, dwa konkursy plastyczne oraz wydrukowano w nakładzie 2500 egz. gazetkę promującą działania Powiatu Kieleckiego na rzecz ochrony środowiska, podczas realizacji dwunastu edycji Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”.

1. Konkurs plastyczny pt. „Wodę chronię i oszczędzam”.

Konkurs adresowany był do przedszkolaków, uczniów klas „0” i klas I-III szkół podstawowych. Najmłodszy mieszkańcy powiatu podnieśli swój poziom wiedzy ekologicznej na temat ochrony wody. Dzieci poznały ekosystemy wodne, zasady krążenia wody w przyrodzie, podstawowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych. Zostały również zaznajomione z kilkoma prostymi i skutecznymi metodami oszczędzania wody takimi jak: używaj prysznica zamiast kąpieli w wannie, nie zmywaj naczyń oraz nie myj zębów pod ciągłym strumieniem wody, zakręcaj dokładnie kran, wykorzystuj „deszczówkę” do podlewania ogródka. Dzięki temu pozyskały odpowiednią wiedzę na ten temat, wyrobiły w sobie nawyki ochrony i szanowania wody.

Konkurs rozstrzygnięto w dwóch kategoriach wiekowych: przedszkoli - grupa 4, 5 i 6 latków i klas „0” oraz szkół podstawowych (klasy I - III). Na konkurs ogółem wpłynęły 103 prace z 41 placówek oświatowych, w tym: 36 prac z oddziałów przedszkolnych i klas „0” oraz 67 prac ze szkół podstawowych. Laureatom konkursu w poszczególnych kategoriach wiekowych, przyznano cenne, również pod względem merytorycznym nagrody.

2. Konkurs pt. „Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz papier”.

Wzorem lat ubiegłych, w konkursie uczestniczyli uczniowie ze szkół podstawowych. Został on przeprowadzony w kategorii grupowej i indywidualnej, a jego celem było promowanie działań służących ochronie środowiska, proekologicznych zachowań oraz idei zdrowej i czystej Ziemi. Poprzez konkurs uczniowie przypomnieli sobie, że recykling zmniejsza ilość odpadów na wysypiskach oraz oszczędza surowce i energię.

Do udziału w konkursie zgłosiło się 43 szkół podstawowych z terenu powiatu kieleckiego, z czego 27 placówek oświatowych udokumentowało jego przeprowadzenie. Ogólnie wszyscy uczestnicy zebrali 99 340,16 kg odpadów, w tym papieru 96 294,00 kg i butelek typu PET – 3 046,16 kg. Zasadą wyłonienia laureatów było przeliczenie ilości przyniesionych odpadów na liczbę uczniów uczęszczających do szkoły.

Rekordzistą w kategorii grupowej, okazał się Zespół Placówek Oświatowych w Jaworzni gm. Piekoszów, który zebrał 20 195,00 kg odpadów, a najlepszą „zbieraczką”, została uczennica z Zespołu Szkół w Ćmińsku – Karolina Kamińska, która zebrała 3 960 kg makulatury.

Laureaci konkursu otrzymali nagrody rzeczowe w kategorii grupowej oraz sprzęt sportowy i elektroniczny w kategorii indywidualnej. Ponadto, każdy uczestnik konkursu otrzymał

przydział zeszytów z nadrukiem na okładce o tematyce ekologicznej, promującej zbiórkę surowców wtórnych. W sumie rozdano 8 000 sztuk zeszytów.

3. Konkurs plastyczny pt. „Odnawialne źródła energii w powiecie kieleckim”.

Uczestnikami konkursu byli uczniowie ze szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. Celem konkursu było zwrócenie uwagi uczniów na konieczność wykorzystywania odnawialnych źródeł energii - zastąpienie surowców naturalnych nieodnawialnych, do produkcji energii elektrycznej i ciepłej. Młodzież dowiedziała się o zastosowaniu energii odnawialnej w życiu codziennym. Została również uświadomiona, że w porównaniu do tradycyjnych źródeł energii takich jak: ropa, węgiel czy gaz ziemny, energia odnawialna jest energią przyjazną dla środowiska i człowieka.

Na konkurs ogółem wpłynęło 56 prac (plakaty oraz makiety), które zostały wyeksponowane na holu w siedzibie tut. Starostwa. Nagrodzeni uczniowie otrzymali sprzęt sportowy oraz radiowy.

4. Wydrukowanie gazetki promującej działania Powiatu Kieleckiego na rzecz ochrony środowiska, podczas realizacji dwunastu edycji Programu edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”.

W gazetce opisane zostały zrealizowane konkursy i ciekawostki z poszczególnych edycji Programu. Znalazły się w niej zdjęcia prac, laureatów konkursów i ich opiekunów. Przedstawione zostały również efekty podejmowanych przez uczestników działań na rzecz ochrony środowiska. Publikacja przywołała wspomnienia uczestników, ich rodziców oraz nauczycieli. Zachęcała również do podjęcia dalszych, bardziej intensywnych działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Na okładce gazetki umieszczone zostało logo Powiatu Kieleckiego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach oraz informacja, że publikacja oraz Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego „Dla Ziemi, dla siebie”, jest od 12 lat finansowany ze środków budżetu powiatu oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Nakład w liczbie 2500 egzemplarzy został przekazany do: wszystkich placówek oświatowych z terenu powiatu kieleckiego, gminy, sołtysów, nadleśnictw, Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Urzędu Miasta Kielce, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach oraz innych zainteresowanych – klientów Starostwa Powiatowego w Kielcach lub uczestników tegorocznych konkursów ekologicznych.

Całkowity koszt Programu wyniósł **31 336,40 zł**. Na realizację Programu otrzymano dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w wysokości 22 376,40 zł (71,41 %), pozostałe koszty w kwocie 8 960,00 zł, zostały pokryte z budżetu powiatu.

W XIV edycji Programu (rok szkolny 2017/2018), przeprowadzono zbiórkę surowców wtórnych i dwa konkursy plastyczne.

1. Konkurs plastyczny pt. „Tajemnice lasu”.

Konkurs adresowany był do najmłodszych mieszkańców powiatu, którzy podnieśli swój poziom wiedzy ekologicznej na temat ochrony lasu. Konkurs był zachętą do odkrywania tajemnic i piękna lasu, do aktywnego spędzania czasu, spacerów i obserwacji otaczającej przyrody. Dzieci dowiedziały się, jakie znaczenie mają lasy dla nas i jaką rolę w lesie pełni człowiek. Zwracały także uwagę, aby w lesie nie pozostawiać śmieci, nie rozpalać ognisk, nie niszczyć mrowisk czy grzybni.

Konkurs rozstrzygnięto w dwóch kategoriach wiekowych: przedszkoli - grupa 4, 5 i 6 latków i klas „0” oraz szkół podstawowych (klasy I - III). Dzieci wykonały plakat oraz makietę, tematycznie związaną z lasem. Na konkurs ogółem wpłynęło 116 prac z 54 placówek oświatowych, w tym: 53 prace z oddziałów przedszkolnych i klas „0”, oraz 63 prace ze szkół podstawowych. Prace wykonane były w różnej technice, inspirowane przyrodą i ekologią, wzbogacone dodatkami z szyszek, żołądzi, kolorowych liści, gałęzi drzew liściastych i iglastych. Przedstawiwały mieszkańców lasu oraz różnorodność biologiczną, bardzo często ukazaną w różnych porach roku. Duża ich ilość zawierała hasła związane z ochroną lasu.

Prace wyeksponowane zostały w siedzibie Starostwa i wzbudzały bardzo duże zainteresowanie wśród pracowników, klientów jak i mediów.

Laureatom konkursu w poszczególnych kategoriach wiekowych, przyznano cenne, również pod względem merytorycznym nagrody.

2. Konkurs pt. „Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz papier”.

Do udziału w konkursie zgłosiły się 34 szkoły podstawowe z terenu powiatu kieleckiego, z czego 23 placówki oświatowe udokumentowały przeprowadzenie ww. konkursu.

Ogólnie wszyscy uczestnicy zebrali **80 472,30 kg** odpadów, w tym: papieru – 75 101,30 kg; butelek typu PET – 5 371,00 kg.

Zasadą wyłonienia laureatów było przeliczenie ilości przyniesionych odpadów na liczbę uczniów uczęszczających do szkoły.

Rekordzistą w kategorii grupowej, okazała się Publiczna Szkoła Podstawowa w Radomicach, gm. Morawica, która zebrała **5 145,00 kg** odpadów, co w przeliczeniu na jednego ucznia wyniosło **285,84 kg**. Najlepszym „zbieraczem”, został uczeń ze Szkoły Podstawowej w Cedzynie – Marcei Kałuża, który zebrał **3 906 kg**, w tym 3 727 kg papieru i 179 kg butelek typu PET.

Należy podkreślić, że w ciągu czternastu lat, uczniowie przynieśli do szkół ponad 1 003 tony odpadów, z czego 946 ton stanowił papier, a 57 tony butelki typu PET. Tym samym uratowali ok. 18 695 drzew i oddali do punktów skupu prawie milion czterysta dwadzieścia pięć tysięcy sztuk plastikowych butelek.

Laureaci konkursu otrzymali nagrody rzeczowe w kategorii grupowej oraz sprzęt sportowy i elektroniczny w kategorii indywidualnej. Ponadto, każdy uczestnik konkursu otrzymał

przydział zeszytów z nadrukiem na okładce o tematyce ekologicznej, promującej zbiórkę surowców wtórnych. W sumie rozdano 8 000 sztuk zeszytów.

3. Konkurs plastyczny pt. „Powiat Kielecki zaprasza”.

Uczestnikami konkursu byli gimnazjaliści oraz uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych, z terenu powiatu kieleckiego. Celem konkursu było m.in.: ugruntowanie wiedzy o występującym w powiecie środowisku przyrodniczym i jego stanie, ukazanie różnorodności krajobrazu, bogactwa przyrodniczego i historycznego powiatu kieleckiego. Zachęcono młodzież do aktywności turystycznej i sportowej na terenie powiatu kieleckiego związanej z bezpośrednim kontaktem z przyrodą oraz przedstawienie turystyki jako formy ochrony przyrody i sposobu na poznanie i krzewienie szacunku dla środowiska naturalnego.

Na konkurs wpłynęło 17 makiet z 7 placówek oświatowych, na których uczniowie przedstawili najważniejsze zabytki i ciekawe miejsca na terenie powiatu kieleckiego, warte odwiedzenia. Tym samym rozpropagowali powiat, jako miejsce pełne wyjątkowych zabytków oraz urokliwych miejsc.

Nagrodzeni uczniowie otrzymali sprzęt sportowy oraz radiowy.

Całkowity koszt Programu wyniósł **28 880,68 zł**. Na realizację Programu otrzymano dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w wysokości do 18 000,00 zł (62,33 %), pozostałe koszty w kwocie do **10 880,68 zł**, zostały pokryte z budżetu powiatu.

Program edukacji ekologicznej „Dla Ziemi, dla siebie” będzie kontynuowany, a w XV edycji czyli w roku szkolnym 2018/2019, przewidziano przeprowadzenie 3 konkursów:

- 1) „ Mały Ekolog to ja”, skierowany do dzieci 5, 6-letnich, uczniów klas „0” i klas I – III ze szkół podstawowych, które będą wykonywać plakat. Celem konkursu jest zwrócenie uwagi dzieci na przyczyny narastającej lawiny odpadów i problem z ich usuwaniem, konieczność segregowania odpadów i możliwość ich powtórnego wykorzystania – wprowadzenie pojęcia recykling, jak również rozwijanie pozytywnych uczuć wobec świata przyrody. Dzieci poznają kolory, wygląd i opis pojemników na różne odpady a nauczyciele wyjaśniają, co można zrobić ze szklanych butelek, puszek, butelek typu PET. Mali Ekolodzy będą mogli nakłaniać dorosłych do właściwego postępowania z odpadami powstającymi w gospodarstwie domowym, do zakupu towaru w opakowaniach wielokrotnego użytku, segregowania odpadów komunalnych itp.
- 2) „Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz papier”, którego uczestnikami tak jak w latach ubiegłych będą uczniowie ze szkół podstawowych (klasy I-VII). Celem konkursu jest dalsze kształtowanie właściwych nawyków proekologicznych związanych z poszanowaniem zasobów naturalnych, wytworzenie nawyku ładu i porządku, uświadamianie, że nie najważniejsza jest ilość zebranych surowców, ale ciągła systematyczna ich zbiórka. Uczniowie będą przynosić do szkoły posegregowane odpady pochodzenia komunalnego: butelki typu PET oraz papier. W szkołach wyznaczone zostaną miejsca do czasowego magazynowania odpadów, skąd po zgromadzeniu odpowiedniej

partii, odpady będą przewożone do punktów skupu surowców wtórnych bądź też odbierane przez uprawnione do tego celu jednostki.

- 3) „Eko - dekoracja”, skierowany uczniowie szkół: podstawowych kl. VII – VIII, III gimnazjum oraz ponadpodstawowych. Celem konkursu jest m.in. propagowanie idei proekologicznego stylu życia, pobudzenie aktywności twórczej i ukazanie możliwości wykorzystania materiałów przeznaczonych do recyklingu, wyrabianie poczucia estetyki oraz wrażliwości na otaczające nas piękno. Uczniowie zaprojektują i wykonają ozdoby z materiałów ekologicznych bądź surowców wtórnych, w sposób bezpieczny dla użytkowników.

W 2018 roku, z okazji 20-lecia samorządu - Powiatu Kieleckiego oraz 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, przeprowadzono także 2 konkursy fotograficzne: „Droga do niepodległości – pomniki pamięci w jedności z przyrodą” oraz „20 lecie samorządu – Powiat Kielecki czysty i zielony”.

1. Konkurs fotograficzny „Droga do niepodległości – pomniki pamięci w jedności z przyrodą”.

Adresatami konkursy byli uczniowie klas VI i VII szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych (z wyjątkiem uczniów klas maturalnych), oraz powiatowych młodzieżowych ośrodków wychowawczych z terenu powiatu kieleckiego. Celem konkursu było uczczenie pamięci uczestników powstań i przypomnienie mieszkańcom powiatu miejsc pamięci narodowej. Zadaniem uczestników konkursu było odnalezienie i upamiętnienie takich miejsc, które często są zapomniane, zaniedbane, ale zawsze wtopione w piękny krajobraz przyrodniczy powiatu kieleckiego. Na konkurs wpłynęło 65 zdjęć z 11 placówek oświatowych. Fotografie przedstawiały różne formy pomników, uwidoczniły także krzyże w lasach, na cmentarzu, w wielu przypadkach w złym stanie technicznym, zarośnięte. Zgodnie z założeniami konkursu powinny one zostać otoczone właściwą opieką aby móc kultywować pamięć o losach powstańców a zarazem pielęgnować kulturowe dziedzictwo powiatu kieleckiego.

2. Konkurs fotograficzny pn. „20 lecie samorządu – Powiat Kielecki czysty i zielony”.

W konkursie uczestniczyli również uczniowie klas VI i VII szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych (z wyjątkiem uczniów klas maturalnych), oraz powiatowych młodzieżowych ośrodków wychowawczych z terenu powiatu kieleckiego. Celem konkursu było ukazanie jak na przestrzeni 20 lat, podniosła się atrakcyjność powiatu kieleckiego z uwagi na zrealizowanie wielu inwestycji sprzyjającym ochronie przyrody. Zdjęcia miały udokumentować, że dzięki tym działaniom powiat kielecki stał się czysty, zielony, atrakcyjny dla mieszkańców i turystów szukających miejsc do odpoczynku oraz miłośników przyrody. Na konkurs wpłynęło 31 zdjęć z 10 placówek oświatowych, które przedstawiały zrealizowane inwestycje służące ochronie środowiska (farmy wiatrowe, oczyszczalnie ścieków, instalacje solarne, zbiorniki wodne, formy ochrony krajobrazu), a tym samym udokumentowały

pozytywne zmiany jakie nastąpiły na terenie powiatu kieleckiego w okresie 20 lat istnienia samorządu Powiatu Kieleckiego.

Laureaci obu konkursów fotograficznych otrzymali nagrody rzeczowe w postaci drobnego sprzętu elektronicznego, których koszt wyniósł - 1 576,28 zł.

Ad.12. GOSPODARKA ODPADAMI.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów powiatowych i jednostek podległych

Zgodnie z inwentaryzacją z 2016 roku wyroby zawierające azbest (w formie pokrycia dachowego), znajdowały się w następujących jednostkach Powiatu Kieleckiego:

1. Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach.
2. Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach - wiata w Obwodzie Drogowym w Łagowie.
3. Powiatowy Zespół Szkół w Bodzentynie.
4. Powiatowy Zespół Szkół 3 w Chmielniku.
5. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podzamczu.

Aktualnie:

- ad.1. Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach w sierpniu 2016 roku zakończył zadanie związane z wymianą pokrycia dachowego. Eternit został oddany do utylizacji zgodnie z kartą przekazania odpadów. Inwestycja pokryta została ze środków budżetu powiatu.
- ad. 2. Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach w 2017 roku wykonał nowe pokrycie dachowe na wiacie w obwodzie drogowym w Łagowie. Usunięto 250 m² płyt azbestowych. Łączny koszt robót wyniósł 21 500,00 zł i został pokryty z budżetu.
- ad. 3. Powiatowy Zespół Szkół w Bodzentynie, z uwagi na brak ostatecznej decyzji w sprawie zagospodarowania przestrzennego terenu wokół szkoły, wstrzymał prace związane z zabezpieczeniem i usunięciem pokryć dachowych zawierających azbest na budynkach gospodarczych. Ostatecznie pokrycie dachowe zostanie usunięte do końca 2020 roku.
- ad. 4. Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku – usunął w czerwcu 2018 r., pokrycie dachowe zawierające azbest z wiaty magazynowej. Zutylizowano 4,10 Mg eternitu, a łączny koszt prac wyniósł 2 990,00 zł i został pokryty z budżetu szkoły.
- ad. 5. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podzamczu w 2016 roku zutylizował 14,25 Mg (1214 m²) wyrobów zawierających azbest: 11,69 Mg (981 m²) - pokrycie dachowe wykonane z płyt falistych azbestowo-cementowych na wiatkach gospodarczych nr 1 i 2 oraz 2,56 Mg (233 m²) – pokrycie dachowe zalegające na paletach. Na realizację ww. zadania uzyskano dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Całkowity koszt demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest z MOW w Podzamczu wyniósł 13 183,03 zł a kwota dotacji - 8 186,36 zł (62 %).

Podsumowując, wyroby zawierające azbest znajdują się tylko w jednej jednostce powiatowej - Powiatowym Zespole Szkół w Bodzentynie.

Wszystkie Gminy z terenu powiatu kieleckiego realizują zadania związane z demontażem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest, pochodzących od mieszkańców/przedsiębiorców. Gminy nie zwracały się do Starostwa o dofinansowanie ww. zadania, natomiast występowały o pomoc finansową do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Wysokość udzielonej dotacji z WFOŚiGW w Kielcach oraz NFOŚiGW w Warszawie wraz z ilością usuniętych wyrobów zawierających azbest obrazuje tabela poniżej.

Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest w 2017 i 2018 r. wraz ze źródłem finansowania, w oparciu o dane uzyskane z Gmin.

Nazwa gminy	Źródło finansowania WFOŚiGW/NFOŚiGW budżet gminy (zł)	Ilość usuniętego eternitu (Mg)	Źródło finansowania WFOŚiGW/NFOŚiGW budżet gminy (zł)	Ilość usuniętego eternitu (Mg)
	2017 rok	2017 rok	2018 rok	2018 rok
Bieliny	WFOŚiGW – 53 567,41 budżet gminy – 9 453,07	185,80	WFOŚiGW – 36 664,65 budżet gminy – 36 664,65	220,873
Bodzentyn	WFOŚiGW – 7 674,11 NFOŚiGW – 10 963,01 budżet gminy – 3 431,06	62,447	WFOŚiGW – 29 211,57 budżet gminy – 37 699,99	237,870
Chęciny	WFOŚiGW - 17 972,95 NFOŚiGW - 25 675,66 budżet gminy - 7 702,69	182,875	WFOŚiGW – 26 917,11 budżet gminy – 26 917,11	166,155
Chmielnik	WFOŚiGW - 39 109,18 budżet gminy - 6 913,14	179,817	WFOŚiGW – 19 410,60 budżet gminy – 19 988,19	146,454
Daleszyce	WFOŚiGW - 22 415,40 NFOŚiGW - 32 022,00 budżet gminy - 9 606,60	110,00	WFOŚiGW – 33 831,00 budżet gminy – 33 831,00	132,00
Górno	WFOŚiGW - 24 570,00 NFOŚiGW - 35 100,00 budżet gminy - 10 530,00	143,00	WFOŚiGW – 56 700,00 budżet gminy – 56 700,00	154,00
Łagów	WFOŚiGW – 12 333,33 budżet gminy – 2 176,47	56,87	WFOŚiGW – 17 350,28 budżet gminy – 17 350,28	115,885
Łopuszno	WFOŚiGW - 12 190,80 NFOŚiGW - 17 421,14 budżet gminy - 5 223,34	136,497	WFOŚiGW – 14 201,57 budżet gminy – 14 201,57	109,580
Mastów	WFOŚiGW - 19 018,31 NFOŚiGW - 27 169,02 budżet gminy - 8 150,71	192,39	budżet gminy - 22 895,46	72,795
Miedziana Góra	WFOŚiGW – 35 245,51 budżet gminy – 6 219,79	147,18	WFOŚiGW – 25 895,00 budżet gminy – 27 151,90	162,31
Mniów	WFOŚiGW - 13 496,04 NFOŚiGW - 19 280,64 budżet gminy - 5 784,02	126,45	WFOŚiGW – 16 614,97 budżet gminy - 16 614,97	58,668
Morawica	WFOŚiGW i NFOŚiGW – 40 687,74 budżet gminy - 7 180,19	165,52	WFOŚiGW – 28 174,95 budżet gminy - 28 174,95	195,35
Nowa Słupia	WFOŚiGW - 23 100,90 NFOŚiGW - 33 001,29 budżet gminy - 9 900,39	92,23	WFOŚiGW – 61 004,81 budżet gminy – 61 923,49	195,591
Piekoszów	WFOŚiGW - 10 798,91 NFOŚiGW - 15 427,02 budżet gminy - 9 183,60	124,938	WFOŚiGW - 13 812,44 budżet gminy - 17 807,24	105,910
Pierzchnica	WFOŚiGW - 8 146,39 NFOŚiGW - 11 637,70 budżet gminy - 5 353,34	44,143	WFOŚiGW – 7 371,00 budżet gminy – 8 550,36	30,03
Raków	WFOŚiGW – 15 449,94 budżet gminy – 2 726,46	37,40	WFOŚiGW – 23 405,63 budżet gminy – 23 405,62	100,375

Sitkówka-Nowiny	WFOŚiGW – 15 615,90 budżet gminy – 8 899,13	68,174	WFOŚiGW – 8 261,19 budżet gminy – 8 261,19	48,660
Strawczyn	WFOŚiGW - 15 300,08 NFOŚiGW - 21 857,25 budżet gminy - 6 557,18	138,952	WFOŚiGW – 34 366,68 budżet gminy – 34 366,68	233,346
Zagnańsk	WFOŚiGW – 38 568,52 budżet gminy – 6 806,21	154,69	WFOŚiGW – 26 441,79 budżet gminy – 26 441,79	172,55
Razem:		2 349,373		2 658,402

Jak wynika z przedstawionych powyżej informacji, Gminy powiatu kieleckiego sukcesywnie realizują zadanie określone w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Prowadzą także inwentaryzację wyrobów zawierających azbest z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej, który stanowi wojewódzka baza danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest WBDA (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Wszystkie Gminy posiadają login do wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest, dzięki czemu mogą gromadzić i przetwarzać dane pochodzące z przeprowadzonych inwentaryzacji. Zgodnie z założeniami Ministerstwa Gospodarki na zlecenie którego baza jest prowadzona, Powiat ma jedynie dostęp do informacji zawartych w systemie, bez możliwości wprowadzania jakichkolwiek danych czy dokonywania zmian.

Zestawienie tabelaryczne ilości wyrobów zawierających azbest w gminach powiatu kieleckiego w oparciu o dane umieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki - „baza azbestowa” – stan na 28.03.2019 r.

Nazwa gminy	Ministerstwo Gospodarki - baza azbestowa (kg)
Bieliny	7 625 963
Bodzentyn	3 568 590
Chęciny	5 468 104
Chmielnik	5 786 825
Daleszyce	619 839
Górno	741 156
Łagów	2 866 018
Łopuszno	6 642 841
Masłów	2 980 981
Miedziana Góra	3 513 578
Mniów	5 342 315
Morawica	4 238 181
Nowa Słupia	3 875 519
Piekoszów	9 011 680
Pierzchnica	2 083 588
Raków	4 305 111
Sitkówka-Nowiny	1 501 546
Strawczyn	4 947 234
Zagnańsk	3 449 026

Z powyższej tabeli wynika, że największa ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia, znajduje się w Gminie Piekoszów, Bieliny i Łopuszno.

Powiat Kielecki oraz wszystkie Gminy z terenu powiatu, posiadają programy usuwania azbestu. Zgodnie z zapisami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, zarówno gminne jak i powiatowe programy powinny być aktualizowane. Rada Powiatu w Kielcach Uchwałą Nr VIII/45/2015 z dnia 7 września 2015 roku, przyjęła do realizacji „Aktualizację Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego na lata 2015 – 2022, w perspektywie do roku 2032”. Część Gmin na przestrzeni ostatnich lat również zaktualizowała GPUA, natomiast Gmina: Górno, Pierzchnica i Strawczyn, nie podjęły i nie planują takich działań. Wymienione Gminy posiadają programy przyjęte w roku 2007 lub 2008, z terminem obowiązywania do roku 2032. Gmina Daleszyce, która posiada program z 2009 roku, planuje go zaktualizować w 2019 roku.

Zestawienie przyjętych do realizacji Gminnych Programów Usuwania Azbestu wg informacji przekazanych przez Gminy w kwietniu 2018 roku.

Nazwa gminy	Rok uchwalenia GPUA
Bieliny	2007; aktualizacja 2015
Bodzentyn	2008; aktualizacja 2016
Chęciny	2008; aktualizacja 2016
Chmielnik	2014; planowana aktualizacja 2019
Daleszyce	2009; planowana aktualizacja 2019
Górno	2008
Łagów	2008; aktualizacja 2014
Łopuszno	2013
Masłów	2007; aktualizacja 2013
Miedziana Góra	2014
Mniów	2015
Morawica	2006; aktualizacja 2016
Nowa Słupia	2016
Piekoszów	2007; aktualizacja 2018
Pierzchnica	2007
Raków	2013
Sitkówka-Nowiny	2017
Strawczyn	2007
Zagnańsk	2007; aktualizacja 2017

Należy także zaznaczyć, że Powiat Kielecki współpracuje z Gminami i Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego, przy opracowywaniu planów gospodarowania odpadami, dokumentów planistycznych i sprawozdawczych, odnoszących się m.in. do problematyki związanej z azbestem.

Ad. 13. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wyjściowa rok bazowy 2015	Wartość uzyskana w roku 2017-2018
<i>Ochrona przyrody i krajobrazu</i>				
1.	<i>Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)</i>	<i>ha</i>	<i>209 558</i>	<i>208 970,2</i>
2.	<i>Obszary NATURA 2000</i>	<i>szt.</i>	<i>19</i>	<i>20</i>
3.	<i>Park Narodowy</i>	<i>szt.</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
4.	<i>Parki Krajobrazowe</i>	<i>szt.</i>	<i>7</i>	<i>7</i>
5.	<i>Rezerваты</i>	<i>szt.</i>	<i>29</i>	<i>29</i>
6.	<i>Obszary chronionego krajobrazu</i>	<i>szt.</i>	<i>14</i>	<i>16</i>
7.	<i>Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe</i>	<i>szt.</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
8.	<i>Użytki ekologiczne</i>	<i>szt.</i>	<i>16</i>	<i>19</i>
9.	<i>Pomniki przyrody</i>	<i>szt.</i>	<i>109</i>	<i>112</i>
<i>Lasy</i>				
10.	<i>Lesistość powiatu</i>	<i>%</i>	<i>34,4</i>	<i>34,4</i>
<i>Gospodarowanie wodami</i>				
11.	<i>Jakość wód podziemnych</i>	<i>Wg obowiązującej klasyfikacji</i>	<i>dobry stan</i>	<i>dobry stan</i>
12.	<i>Jakość wód powierzchniowych</i>	<i>Wg obowiązującej klasyfikacji</i>	<i>zły stan</i>	<i>zły stan</i>
<i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>				
13.	<i>Zwodociągowanie powiatu</i>	<i>%</i>	<i>84</i>	<i>95,70</i>
14.	<i>Skanalizowanie powiatu i poszczególnych gmin</i>	<i>%</i>	<i>37</i>	<i>54,5</i>
15.	<i>Długość kanalizacji sanitarnej</i>	<i>km</i>	<i>1 375</i>	<i>1 546,6</i>
16.	<i>Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków</i>	<i>szt.</i>	<i>31</i>	<i>32</i>
<i>Ochrona powietrza atmosferycznego</i>				
17.	<i>Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszzonego PM10 wynoszącej 50</i>	<i>Liczba przekroczeń (doba)</i>	<i>49</i>	<i>71</i>
18.	<i>Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej w której leży powiat dla</i>			
	<i>Dopuszczalnego poziomu pyłu PM10</i>	<i>klasa</i>	<i>C</i>	<i>C</i>
	<i>Docelowego poziomu benzo(a)pirenu</i>	<i>klasa</i>	<i>C</i>	<i>C</i>
	<i>Poziomu celu długoterminowego ozonu</i>	<i>klasa</i>	<i>D2</i>	<i>D2</i>
19.	<i>Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych</i>	<i>Mg/rok</i>	<i>173</i>	<i>173</i>
20.	<i>Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych</i>	<i>Mg/rok</i>	<i>1 475 857</i>	<i>1 475 857</i>
<i>Ochrona przed hałasem</i>				
21.	<i>Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów</i>	<i>Lokalizacja wg WIOŚ</i>	<i>DK7 i DK74 (biorąc pod uwagę najwyższe przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na największej powierzchni). Przekroczenia wartości dopuszczalnych, w pobliżu analizowanych dróg</i>	<i>Pomiary w Rakowie – nie wykazały przekroczeń norm. DW 762 (od granic z m. Kielce do węzła z drogą S7 w Chęcinach) - przekroczenia na całym odcinku w porze dnia i nocy. DW764 (od granicy z m. Kielce przez Suków do Daleszyc) -</i>

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wyjściowa rok bazowy 2015	Wartość uzyskana w roku 2017-2018
			wojewódzkich (764, 762)	przekroczenia w porze dnia na terenie zabudowanym, w porze nocnej tylko w Daleszycach.
<i>Promieniowanie elektromagnetyczne</i>				
22.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	brak	brak
<i>Poważne awarie</i>				
23.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku	szt.	0	0
<i>Gospodarka odpadami</i>				
24.	Liczba gmin które osiągnęły poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	szt.	19	19
25.	Liczba gmin które osiągnęły poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	szt.	19	19
26.	Liczba akcji dotyczących edukacji ekologicznej przeprowadzonych w danym roku przez dane jednostki samorządowe	szt.	24	24

Źródło: strona internetowa GUS, WIOŚ w Kielcach, GDOŚ

PODSUMOWANIE

Głównym założeniem „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”, jest poprawa stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją oraz stworzenie warunków do wdrażania wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Raport z realizacji Programu przedstawia stopień wykonania w latach 2017 – 2018 poszczególnych celów w nim określonych.

Na przestrzeni 2 lat, nie odnotowano postępów we wdrażaniu takich celów jak: przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno - konserwacyjne zieleni przydrożnej oraz sukcesywna modernizacja i budowa systemów kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi.

Analizując jednak całość zagadnienia należy uznać, że dzięki licznym inwestycjom i nakładom finansowym, założenia określone w „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”, zostały przez Powiat Kielecki zrealizowane prawidłowo, o czym świadczy poprawa stanu środowiska na terenie powiatu kieleckiego. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy przyjętymi w Programie celami i prowadzonymi przez poszczególne jednostki działaniami podejmowanymi w miarę posiadanych możliwości finansowych. Istotna ich część, ze względu na specyfikę, wymaga systematyczności i bieżących prac np. utrzymanie i zarządzanie drogami, likwidacja odpadów deponowanych

w miejscach na ten cel nie przeznaczonych, pielęgnacja zieleni czy edukacja ekologiczna mieszkańców. Część inwestycji i zadań z uwagi na ciągłość, długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji lub dofinansowań, jest realizowana etapowo (projekty dot. realizacji infrastruktury technicznej i obiektów). W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że racjonalne gospodarowanie środowiskiem i jego zasobami, wymaga dużych nakładów finansowych, stąd niezbędne staje się stałe pozyskiwanie dofinansowania ze środków zewnętrznych. Ważna jest także dalsza współpraca z Gminami i innymi jednostkami w zakresie ochrony środowiska. Szczególny nacisk należy położyć na wszelkie działania naprawcze, w związku z przekroczeniami normatywnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu utrzymujących się od kilku już lat (wskaźniki, poz. 17-20, str. 36). Tym samym wśród najważniejszych działań powinny znaleźć się termomodernizacje budynków, modernizacja systemów ogrzewania, rozwój energii odnawialnej, modernizacja ciągów komunikacyjnych, edukacja ekologiczna.

W raporcie wykorzystano:

- Program ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025,
- Informację o stanie środowiska na terenie powiatu kieleckiego w roku 2017, opracowaną we wrześniu 2018 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Ocenę jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2017, opracowaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w kwietniu 2018 roku,
- Ocenę stanu klimatu akustycznego województwa świętokrzyskiego na podstawie map akustycznych.
- dane ze stron internetowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska oraz Generalnej i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Urzędu Statystycznego w Kielcach,
- informacje przekazane przez Gminy z terenu powiatu kieleckiego,
- dane przekazane przez Jednostki i Wydziały Starostwa.

*Opracowała
Dorota Skalska*